

Tilžas bibliotēkas darba pārskats par 2021. gadu

Satura rādītājs

1. Bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums 2021. gadā.....	3.lpp
2. Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums.....	4.lpp
3. Bibliotēkas materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	4.lpp
4. Bibliotēkas personāls.....	5.lpp
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	5.lpp
6. Krājums.....	9.lpp
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	12.lpp
8. Novadpētniecības darbs.....	19.lpp
9. Projekti.....	19.lpp
10. Publicitāte.....	20.lpp
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	22.lpp

Pielikumi

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums 2021. gadā

Tilžas pagastā uz 2021. gada 1. jūliju reģistrēti 888 iedzīvotāji.

Tilžas bibliotēka atrodas Balvu novadā, Tilžas pagastā, Tilžā, Brīvības ielā 3a.

Tilžas bibliotēka ir kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kas Bibliotēku likumā noteiktā kārtībā reģistrēta Latvijas Republikas Kultūras ministrijā un veic pasaules kultūras mantojuma iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina tajā esošās informācijas publisku pieejamību un tās izmantošanu.

Uz 2021. gada 31. decembri bibliotēkas krājumā atrodas 8821 iespieddarbs, t.sk. grāmatas ir 7229 eksemplāri. Bibliotēkas lietotāju skaits 2021. gadā ir 248, no tiem 93 ir bērni un jaunieši līdz 18 gadiem. 2021. gada klātienes apmeklējumu skaits ir 2278. Reģistrēto izsniegumu skaits 2021. gadā ir 3249 eksemplāri.

2021. gada bibliotēkas darba prioritātes bija:

✓ sekojot bibliotēkas attīstības plānā definētajiem virzieniem un uzdevumiem pārskata periodā izpildīti sekojoši punkti: četras reizes gadā tika komplektēts literatūras krājums, divas reizes gadā tika abonēta periodika, kā arī, norakstīta pēc satura novecojoša literatūra.

< Popularizēt jaunāko literatūru un bibliotēkas krājumu, izglītot apmeklētājus izliekot dažādas izstādes.

< Strādāt ar bērnu/ jauniešu auditoriju, organizēt pasākumus, iesaistīt pasākumu norisē.

< Popularizēt bibliotēku dažādos plašsaziņas līdzekļos – avīzēs “Vaduguns”, “Balvu Novada Ziņas”, kā arī bibliotēkas mājaslapā www.bibliotekas.lv/tilza/ un sociālajos tīklos <https://www.instagram.com/tilzasbiblioteka>/<https://www.facebook.com/Til%C5%BEas->

< Palīdzēt bibliotēkas apmeklētājiem izmantot elektroniskos pakalpojumus, kā arī atrast informāciju dažādās interneta vietnēs.

< Turpināt sadarboties ar esošajiem bibliotēkas sadarbības partneriem - Tilžas vidusskolu un pirmsskolas izglītības grupu pedagogiem, pagasta pārvaldes darbiniekiem, Balvu CB un pagastu bibliotēku darbiniekiem.

Pārskata periodā izvirzītās prioritātes savu mērķi ir sasniegušas.

Bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav bijusi.

Citas būtiskas izmaiņas bibliotēkas pārskata periodā nav notikušas.

2. Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums

2021. gadā Tilžas pagasta bibliotēkai no Balvu CB budžeta tika iztērēti 1001,80 EUR grāmatu un 547,00 EUR periodisko izdevumu iegādei. No Tilžas pagasta pārvaldes netika atsevišķi piešķirti līdzekļi bibliotēkai, nepieciešamie saimniecības preču rēķini tika atmaksāti no pagasta pārvaldes budžeta.

Tilžas bibliotēkas finansiālā nodrošinājuma dinamika pēdējo 3 gadu laikā EUR

Finansējuma avots	2019. gads	2020. gads	2021
Balvu CB budžets	1545	1548	1548
Tilžas pagasta pārvalde	239	-	-
Maksas pakalpojumi	27	10	15
Sponsorējumi, ziedojumi	-	-	-
VKKF finansējums	240	-	-
Kopā	2051	1558	1563

Grāmatu un periodisko izdevumu iegādei paredzētie finansiālie resursi ir 1,74 EUR uz vienu pagasta iedzīvotāju, kas atbilst MK noteiktajiem noteikumiem. Balvu novada pašvaldības piešķirtais finansējums nodrošina bibliotēkas galvenās funkcijas veikšanu – krājuma komplektēšanu.

3. Bibliotēkas materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Bibliotēkas telpas ir 125m², lasītāju apkalpošanai izmantoti 100m². Ir atsevišķa telpa datoriem ar 10 darba vietām. Kopumā bibliotēkā ir 13 datori – 1 darbiniekam un 12 apmeklētājiem.

Pieci projekta “Trešais tēva dēls” datori jau ir novecojuši un tiks norakstīti. 2021. gadā tika norakstīti vēl trīs datori kā novecojoši. Taču ņemot vērā pieprasījumu, esošo darbavietu skaits pie datoriem ir pietiekošs. Pēc pārbaudītiem interneta ātruma datiem mājaslapā

<http://www.speedtest.net/> rezultāti ir: augšupielāde 51,96Mbps (2020.g. 33,97) un lejupielāde 6,62 Mbps (2020.g.8,78). Bibliotēkā ir viena multifunkcionālā iekārta, ko izmanto darbiniece un apmeklētāji. Par pašvaldības līdzekļiem tika nopirkts stūra plaukts, kas novietots koridorā, kur izlikt norakstīto literatūru.

Lielāki remontdarbi bibliotēkā 2021. gadā nav veikti.

4. Bibliotēkas personāls

Tilžas pagasta bibliotēkā uz pilnas slodzes darbu strādā viens darbinieks - bibliotēkas vadītāja ar 1. līmeņa profesionālā augstāko izglītību.

2021. gadā ir papildinātas zināšanas sekojošos tiešsaistes semināros unursos:

< Apliecinājums. “Konference “Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotēkaram”” (5 st.).

< Apliecinājums. “Darba formas Balvu reģiona bibliotēkās 2020.gadā.” (4 st.).

< 30.06. tiešsaistes pasākumu cikls “LNB pēta”, “Valsts bibliotēkas darbinieki 1919-1944”. (1 st.)

< 22.09. tiešsaistes seminārs “Zem egles izpēta metode: mutvārdu vēsture”.

< 4.11. tiešsaistes vebinārs “Medijpratība- ne tikai izglītības, bet arī veselības un drošības jautājums.” (4. st.)

< 14.12. Apliecinājums par dalību seminārā Balvu novada bibliotēkariem.

< Pateicība no Balvu CB par sadarbību Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensību konkursa organizēšanā.

Visas iegūtās zināšanas tiek pielietotas bibliotēkajā darbā.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.

Bibliotēkas izmantošanas pamatrādītāji

	2019	2020	2021	% salīdzinot ar iepř. gadu
Lietotāju skaits	302	257	248	-15%; -3%
<i>t. sk. bērni</i>	121	94	93	-20%; -1%
Bibliotēkas apmeklējums	3486	2903	2278	-17%; -21%
<i>t. sk. bērni</i>	1190	831	702	-30%; -15%
Virtuālais apmeklējums	2100	1977	1060	-6%; -46%
Izsniegums kopā	5006	4271	3249	-15%; -24%
<i>t. sk. grāmatas</i>	2131	2041	1535	-4%; -25%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	2643	2125	1653	-19%; -22%
<i>t. sk. bērniem</i>	1842	1475	1059	-20%; -28%
Bibliotēkārāis aptvērums % no iedz. skaita pagastā	33%	29%	28%	-12%; -3%
<i>t.sk. bērni līdz 18.g.</i>	80%	67%	72%	-16%; +7%
Iedzīvotāju skaits	907 (151 bērns)	887 (141 bērns)	888 (129 bērni)	-2%; +0,1%

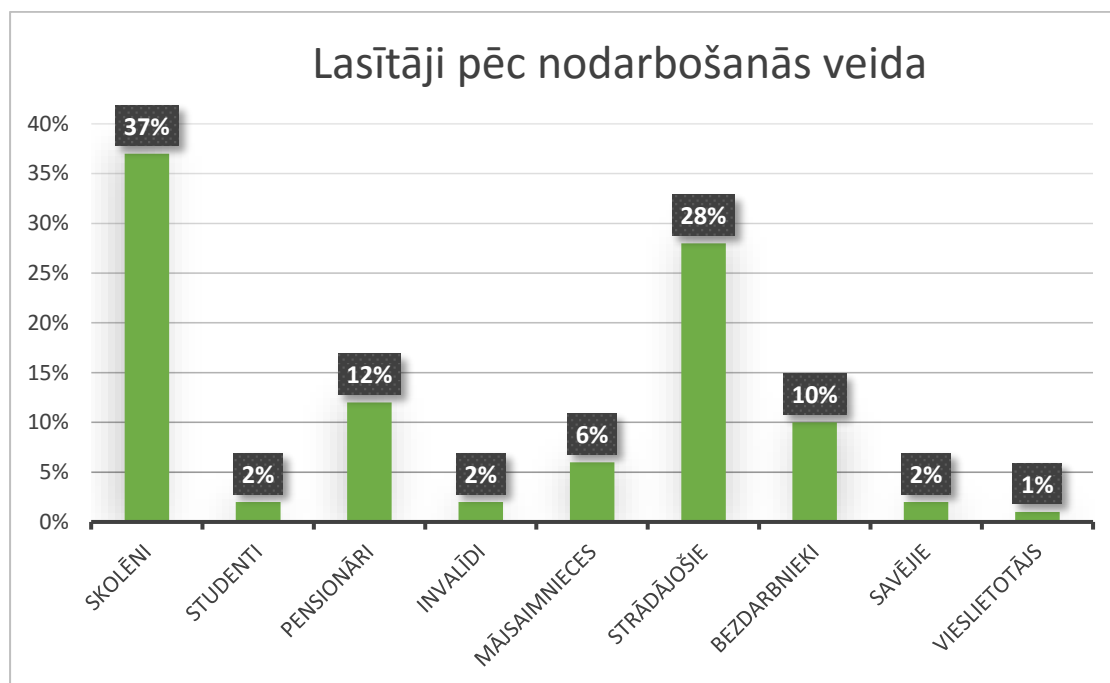
Pēc pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, Tilžas pagastā dzīvesvietu uz 01.07.2021. deklarējuši 888 iedzīvotāji, no tiem bērni līdz 18.g. ir 129. Pandēmijas radītie ierobežojumi atstāj iespaidu uz bibliotēkas apmeklējumu skaitu, it īpaši, bērnu lasītāju vidū.

Lai dati būtu precīzāki ņemu vērā tikai to laika posmu, kad bibliotēka apmeklētājiem bija atvērta. Analizējot datus par vidējo izsniegumu redzams, ka:

- ✓ vidēji dienā bibliotēku apmeklēja 12 cilvēki,
- ✓ gada laikā katrs lietotājs bibliotēku apmeklēja 9 reizes,
- ✓ vienam lietotājam vidējais izsniegums gadā ir 13 iespieddarbi,
- ✓ vidēji vienam lietotājam izsniegtas 6 grāmatas un 7 periodiskie izdevumi.

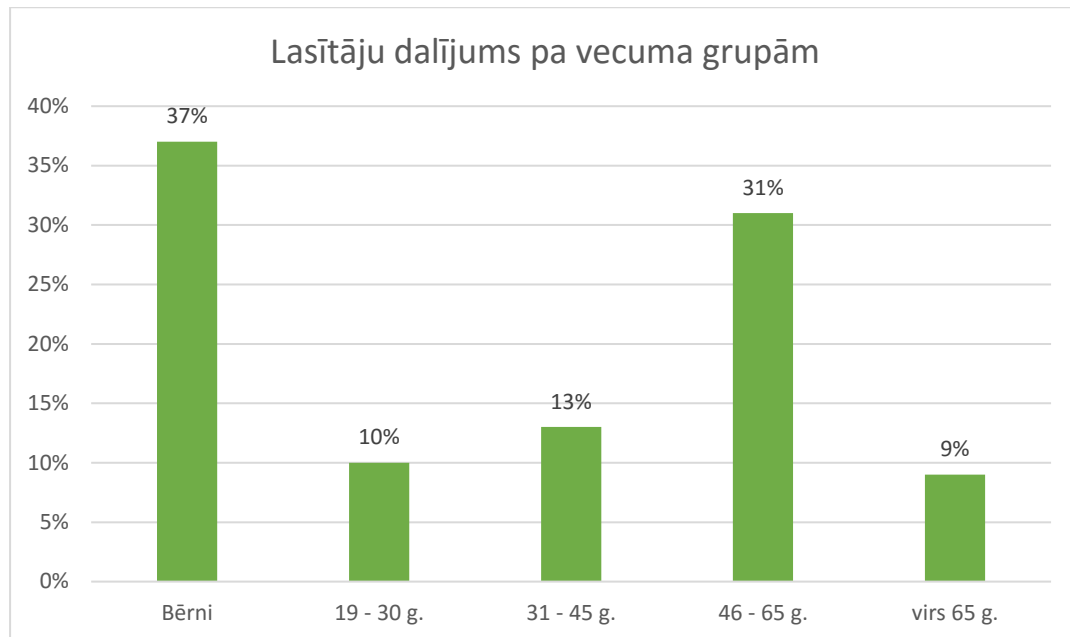
2021. gadā ir izsniegti 1653 preses izdevumi un 1535 grāmatas, tas nozīmē, ka preses izdevumi izsniegti par 8% vairāk nekā grāmatas. Tālāk redzamas diagrammas, kurās analizēti lietotāju dati pēc nodarbošanās un pa vecuma grupām.

1. diagramma

1. diagrammā redzams lasītāju sadalījums pēc nodarbošanās veida. Procentuāli lielākais lasītāju skaits ir skolēnu grupā. Tad seko strādājošie lasītāji. Lasītāju sadalījums pēc nodarbošanās daudz neatšķiras no 2020. gada. Mainās tikai pozīcijās mājsaimnieces un bezdarbnieki, abos 2021. gadā palielinoties par 1%.

Ja salīdzina bibliotēkas lasītājus pa dzimumiem, tad čaklākas lasītājas ir sievietes (174). No kopējā skaita vīrieši lasītāji ir 74 jeb 30%. Lasītāju grupā līdz 18 gadiem šis dalījums proporcionāli ir vienlīdzīgāks. No 93 lasītājiem čaklākas ir meitenes (49) jeb 53%. Taču neatpaliek arī zēni, veidojot 47% jeb 44 lasītāji.

2. diagrammā var redzēt lasītāju vecumu procentos pret katru no vecuma grupām. Procentuāli lielāko lasītāju daļu veido bērni un jaunieši. Tie ir 37% no visiem bibliotēkas lasītājiem. Mazākā vecuma grupas lasītāji ir virs 65 gadiem. 2020. gadā šī vecuma grupa veidoja 10% no visiem lasītājiem. Strādājošo skaits paliek nemainīgs, taču jādomā, kā ieinteresēt vidējo vecuma posmu iedzīvotājus, lai viņi izvēlētos nākt uz bibliotēku.

Bibliotēkā ir iespēja bezmaksas izmantot Letonika.lv un Lursoft Laikrakstu bibliotēka datubāzes. Bibliotēkas apmeklētājiem uz vietas bibliotēkā tiek sniegta arī konsultatīva palīdzība darbam ar datoru dažādu iesniegumu, rēķinu veikšanā.

Arvien vairāk lasītāju izmanto iespēju paši elektroniskajā katalogā www.balvurcb.lv pasūtīt vai pagarināt termiņu grāmatām. Ar BIS Alise tiek strādāts trīs moduļos – Cirkulācija, SBA un Komplektēšana.

E-grāmatu bibliotēkas pakalpojumus 2021.gadā ir izmantojuši 6 bibliotēkas lasītāji.

No visiem bibliotēkas reģistrētiem lietotājiem 35 ir autorizēti lietotāji.

Bibliotēkā notiekošais tiek popularizēts sociālajos tīklos un bibliotēkas mājaslapā. Aprakstu par sociālo tīklu darbu sniegšu sadaļā Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi. (20. lpp.)

Statistikas vērtējumu par bērnu auditoriju aprakstīšu sadaļā Darbs ar bērniem un jauniešiem. (12. lpp.)

Bibliotēku iespējams apmeklēt arī invalīdiem ar kustību traucējumiem (ratiņkrēslos), jo pie ēkas ārdurvīm ierīkota uzbrauktuve.

Tilžas bibliotēka apmeklētājiem ir atvērta piecas dienas nedēļā no plkst. 8³⁰- 17⁰⁰ ar pusdienas pārtraukumu no plkst. 12³⁰- 13⁰⁰. Sestdienās un svētdienās slēgta. Par bibliotēkas darba laiku ir uzliktas norādes gan pie bibliotēkas durvīm, gan pie ēkas ārdurvīm.

2021. gadā ir sniegtas 30 uzziņas. Uzziņu meklēšanai pārsvarā izmantoju bibliotēkas uzziņu krājumu, kā arī dažādus interneta portālus un datubāzes, tematiskās mapes, seriālizdevumi. Uzziņas, kurām vajadzēja veltīt vairāk laika bija:

- < par DNS;
- < nauda senajā Krievijā;
- < orhideju audzēšana;
- < par stresu, tā mazināšanu u.t.t.

Apmeklētājiem tiek palīdzēts darbā ar datoru. Pieaugušajiem apmeklētājiem konsultācijas pārsvarā bija par: VID dokumentiem, piemēram, gada deklarāciju iesniegšana, dažādu atskaišu iesniegšana;

LAD dokumentiem, piem., bloku karšu zīmēšana, elektroniski dokumentu nosūtīšana.

Sniegto uzziņu skaits samazinājies, jo bibliotēkas lietotāji paši atrod vajadzīgo informāciju internetā. Ja nepieciešams, palīdzu sameklēt vajadzīgo informāciju internetā vai arī norādu, kur tieši to var sameklēt.

2021. gadā veiktas 6 apmācības darbā ar datoru, internetu apmeklētājiem, kas izteica velmi padziļināti iemācīties jaunas prasmes. Lasītājiem tika nodrošināta 24 dokumentu elektroniskā piegāde.

2021. gadā caur SBA ir saņemtas 42 un izsniegtas 17 grāmatas. Visvairāk grāmatu ir saņemts no Balvu Centrālās bibliotēkas - 28. Izsniegtas grāmatas visvairāk ir Briežuciema bibliotēkai – 9 un Vectilžas bibliotēkai 4 grāmatas.

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2019	2020	2021
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	69	31	42
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	40	23	17

Pārsvarā lasītāji pasūta daiļliteratūras grāmatas un studenti sev interesējošo nozaru literatūru. Arī izsniegtajās grāmatās dominē daiļliteratūra.

2020. gadā nav bijuši SSBA pakalpojumi.

2020. gadā bibliotēkas apmeklētāju anketēšana netika veikta.

Apmeklētājiem ir pieejama klade Atsauksmēm un ierosinājumiem. Šajā gadā nav neviena ieraksta.

6. Krājums

Krājumu komplektēšanas politika un organizācija

Bibliotēkas krājums uz 2021. gada 31. decembri ir 8821 iespieddarbs.

Bibliotēkas krājuma komplektēšana tiek veikta, pamatojoties uz izstrādāto “Tilžas pagasta bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizācijas politika 2017. - 2021.gadam”. Skenētu dokumentu skatīt Pielikumā Nr. .

Tilžas bibliotēkas krājumu veido grāmatas, seriālizdevumi, audiovizuālie, kartogrāfiskie, elektroniskie dokumenti un nošizdevumi. Tiek piedāvāti interneta resursi - elektroniskās datu bāzes Letonika un News. Datu bāzes ir izmantojamas bezmaksas un tikai bibliotēkā. Lai datubāzi Letonika.lv varētu skatīt attālināti, bibliotēkas lasītājiem tika izsniegti autorizācijas piekļuves dati. Šo iespēju izmantoja 6 bibliotēkas apmeklētāji.

2020. gadā grāmatas tika iepirkas Lgrāmata un Virja bāzēs.. Grāmatas tika iepirkas 5 reizes gadā. Par pašvaldības līdzekļiem tika nopirkas 8 galda spēles 61 EUR vērtībā.

Preses pasūtīšanu veicu divas reizes gadā. Lai būtu finansiāli izdevīgāk, izmantoju oktobra akcijas cenu piedāvājumu un vairākus periodiskos izdevumus pasūtu uz 12 mēnešiem. Pieprasītākie žurnāli izsniegšanai uz mājām ir “Privātā dzīve”, “Ieva” un “Ievas stāsti”. Bērnu auditorija ļoti reti izvēlas izņemt žurnālus uz mājām, taču lasa tos uz vietas lasītavā. Daļa apmeklētāju izvēlas atnākt uz bibliotēku, lai uz vietas izlasītu Ziemeļlatgales izdevumu “Vaduguns”. 2021. gadā lasītājiem tika piedāvāti 16 periodiskie izdevumi. Bērnu auditorijai paredzēti četri izdevumi, kas veido 25% no visiem pasūtītajiem izdevumiem.

Krājuma pārbaude, inventarizācija pārskata periodā nav veikta.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

	2019	2020	2021
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	1545	1548	1548
t.sk. grāmatām	1000	1003	1001
t. sk. bērnu grāmatām	328	313	214
t.sk. periodiskajiem izdevumiem	545	545	547
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaitu pagastā	1,70	1,74	1,74
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	2018	1714	1696

Tilžas bibliotēkas finansējums krājuma komplektēšanai atbilst MK noteikumiem Nr.415 no 25.09.2001. "Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi".

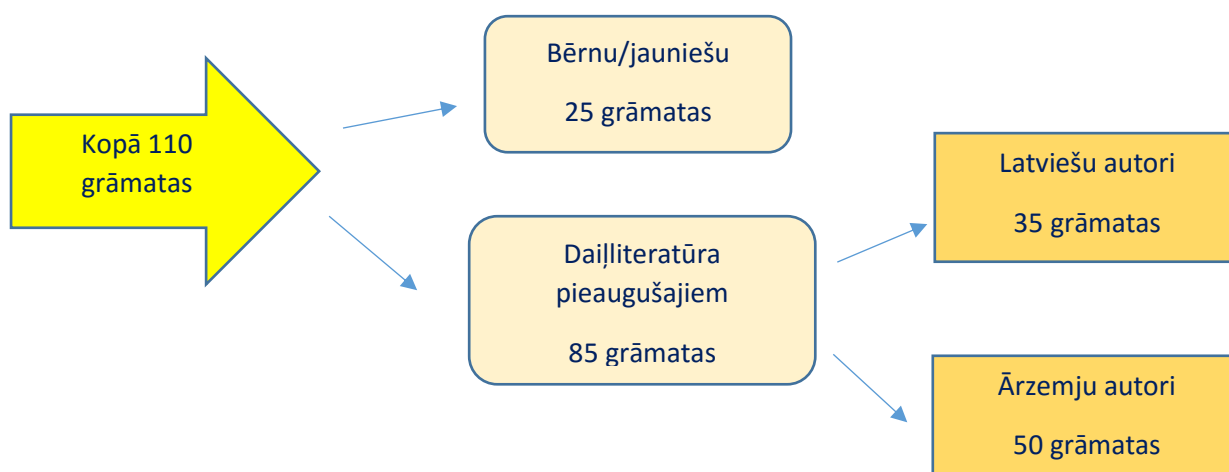
Krājuma rādītāji

Krājuma rādītāji pēdējo trīs gadu laikā.

	2019	2020	2021
Jaunieguvumi kopā	594	563	522
t.sk. grāmatas	194	226	191
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	45	94	92
<i>t. sk. bērniem</i>	55	78	61
Izslēgtie dokumenti	355	655	409
Krājuma kopskaits	8800	8708	8821
Grāmatu krājuma apgrozība	0,30	0,51	0,21
Periodisko izdevumu apgrozība	1,54	1,31	0,9

Bibliotēkas kopējais krājums ir pieaudzis par 1,3%. Salīdzinot ar 2020. gadu, jaunieguvumu skaits ir -7%. Grāmatu krājuma apgrozība ir 0,21, kas vērtējama kā zema apgrozība. Periodisko izdevumu apgrozība ir 0,9, kas noteikts kā labs rādītājs. Apgrozības rādītāji atspoguļo bibliotēkas lasītāju lasīšanas paradumus. Periodisko izdevumu izsniegumu kopējā skaitā ir arī lasītavā izņemtie izdevumi.

Par pašvaldības līdzekļiem pirktu grāmatu sadalījums

2021. gadā par pašvaldības līdzekļiem iegādātas 110 grāmatas, kas kopsummā veido 1001,80 EUR. No visām iepirktajām grāmatām 23% veido bērnu/jaun. literatūra. Nozaru literatūra netika iepirkta, jo nepieciešamās grāmatas tiek pasūtītas no citām bibliotēkām vai saņemtas dāvinājumos.

2021. gadā norakstīti 409 seriālizdevumu eksemplāri, kuriem ir īslaicīgs glabāšanas termiņš. Bibliotēkas krājumu veido arī apvienību, biedrību dāvinājumi un bezatlīdzības nodotā literatūra. Šogad dāvinājumos saņemtas 83 grāmatas, kas ir par 4 grāmatām mazāk nekā 2020. gadā. Pielikumā Nr. 2 var detalizētāk apskatīt visus literatūras piegādes avotus.

Krājuma un datu bāzu popularizēšana

Bibliotēkā ir pieejamas divas bezmaksas datubāzes – Letonika www.letonika.lv un Lursoft Laikrakstu bibliotēka <https://www.lursoft.lv/lv/laikrakstu-biblioteka>.

Tabulā “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums” salīdzināti pēdējie trīs gadi.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Datubāze	2019	2020	2021
Letonika			
skatījumi	154	101	105
piekļuves sesiju skaits			71
lejuplāžu skaits			10
News	87	6	117

Letonikas izmantošana nedaudz palielinājusies par 4 %, taču mēnesī 2021.gadā tā izmantota vidēji 6 reizes. News.lv datubāzes izmantoja par 1950% vairāk kā 2020.gadā. Vidēji mēnesī šī datubāze izmantota 10 reizes.

Lai ievērotu valstī noteiktos ierobežojumus, kad bibliotēku nedrīkstēja apmeklēt klātienē, tika izliktas vairākas skatlogu izstādes. Jebkurš interesents tās varēja aplūkot no ārpuses.

2021. gadā ir izliktas 40 dažādas izstādes, t.sk. 8 jaunieguvumu izstādes. Noorganizēti 15 dažādi pasākumi un nodarbības. Izlikto izstāžu sarakstu skatīt Pielikumā Nr. 3

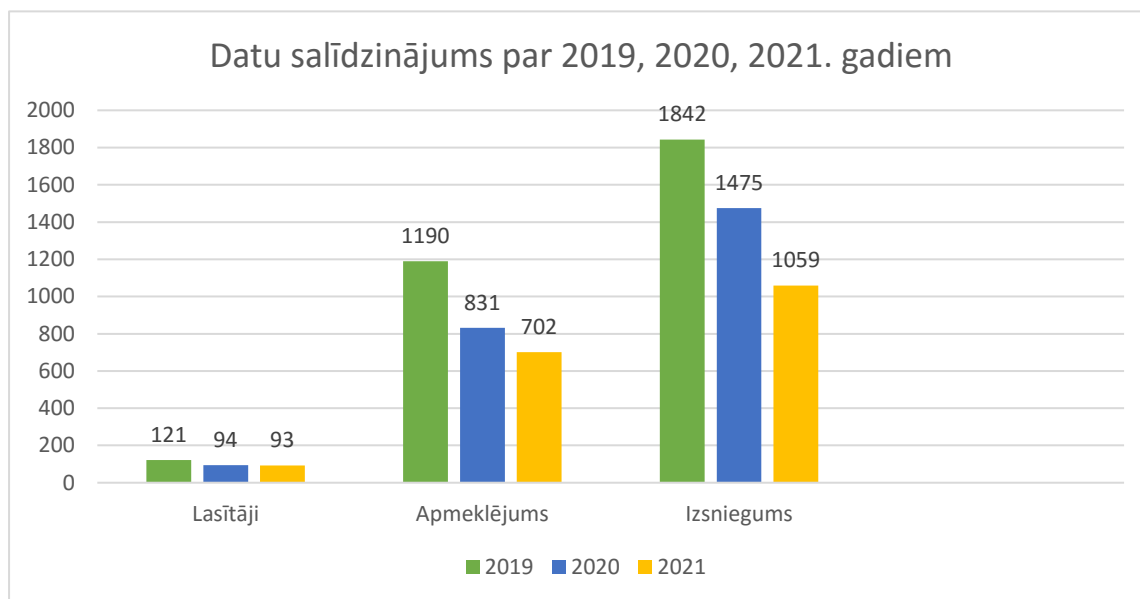
Lai izdevumi sasniegtu vairāk lasītājus, tad sistēmā Alise pārskatu tos lietotājus, kuri aizkavē grāmatu nodošanas termiņu. Tiek sūtītas īsziņas, e-atgādinājumus, kā arī sazinās telefoniski. Lielākā daļa lasītāju grāmatas atnes nekavējoties, bet ir arī tādi lasītāji, kas bibliotēkas atgādinājumus ignorē.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

2021. gadā Tilžas bibliotēkā kā lasītāji reģistrējušies 93 bērni līdz 18 gadu vecumam. Tas ir par vienu lasītāju mazāk nekā 2020. gadā. Tilžas pagasta bibliotēkas pakalpojumus izmanto Tilžas vidusskolas un pirmsskolas izglītības iestādes skolēni. No visiem lasītājiem, 13 skolēni ir reģistrēti citās mācību iestādēs. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem Tilžas pagastā deklarēti 129 bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam. Laika periodā, kad valstī bija atļauti klātienēs apmeklējumi, bērnu auditorijai tika piedāvātas daudzveidīgas aktivitātes - tematiski pasākumi, grāmatu izstādes, konkursi, ekskursija, radošās darbnīcas. Aktivitātes bērniem tiek rīkotas sadarbojoties ar Tilžas vidusskolas un pirmsskolas grupas skolotājām. COVID-19 pandēmijas ierobežojumi ir atstājuši sekas uz bibliotēkas apmeklējumu. Vasaras periods un rudens bija laiks, kad bibliotēka tika apmeklēta biežāk. Ārkārtas situācija un dažādie ierobežojumi ir būtiski ietekmējuši arī izsnieguma rādītājus.

Diagrammā redzams lasītāju skaits, apmeklējums un izsniegums pēdējo trīs gadu laikā.

3. diagramma

Covid-19 ierobežojumu laikā bibliotēka bija slēgta, tāpēc analizējot statistikas datus vērā ņēmu tikai to laiku, kad bibliotēka apmeklētājiem bija atvērta. Vidēji dienā bibliotēku apmeklēja 4 bērni. Viens lasītājs vidēji mēnesī bibliotēku apmeklēja 10 reizes. Izsniegumu kopējais skaits ir par 39% mazāks nekā 2020. gadā. Vidēji gada laikā vienam lasītājam tika izsniegti 11 izdevumi, kas ir par 5 izdevumu mazāk nekā 2021. gadā.

Bibliotēkā mazajiem apmeklētājiem ir izveidota bērnu zona, kurā ir piemērota augstuma plaukts, galds, krēsli un paklājs. Plauktā stāv mazajiem paredzētās grāmatas, ir dažādas galda spēles, kuras bērni labprāt spēlē. Par pašvaldības līdzekļiem tika iegādātas 8 jaunas galda

spēles.

2021.gada beigās tiek izveidots TOP 10 ar čaklāko lasītāju noskaidrošanu. Izlasīto grāmatu daudzums ļoti atšķiras no iepriekšējā gada. Ja 2020. gadā 1. vietas ieguvēja bija izlasījusi 68 grāmatas, tad 2021.gadā priekš pirmās vietas pietika ar 40 izlasītām grāmatām.

Ļoti laba sadarbība ir ar Tilžas vidusskolas pirmsskolas grupas skolotājām, jo ar viņu palīdzību gandrīz visi 5-6 gadīgie bērni piedalās “Bērnu/jauniešu/vecāku žūrijas” grāmatu lasīšanā un vērtēšanā.

Literatūras krājuma veidošana un papildināšana

Galvenie avoti no kā tiek komplektēts bērnu/jauniešu krājums ir: pirkumi, dāvinājumi un pasūtītā prese.

2021. gadā par pašvaldības līdzekļiem bērniem/jauniešiem nopirkta 25 grāmatas, kas ir 23% no visām iepirktajām grāmatām. Dāvinājumos bērnu auditorijai saņemtas 36 grāmatas. Bibliotēkā ir pieejami abonēti bērniem un jauniešiem paredzēti preses izdevumi – “Avene”, “Avenīte”, “Ilustrētā junioriem” un “Lielais detektīvs”. Šie preses izdevumi ir 25% no visiem abonētajiem preses izdevumiem. Tas ir par 6% vairāk nekā 2020. gadā.

Veiksmīgākie pasākumi un lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Janvāris – februāris

Sadarbojoties ar pirmsskolas izglītības grupas skolotājām tika uzlikta bērnu zīmējumu izstāde “Mans ziemassvētku brīnums”.

Marts

2. martā Tilžas vidusskolas pirmsskolas izglītības grupā “Ežuki” notika attālināta nodarbība. Bibliotekāre I. Pugača bija izveidojusi video ar ierunātu grāmatas tekstu. Grāmata “Kur ņemt

vienu apkampienu?” stāsta par lācēnu Duglasu, kurš meklē sev draugus. Tiek apkampīts gan akmens, gan koks, bet nekāda labā sajūta nerodas. Grāmatas beigās atklājas, ka vismīļākie un labākie apkampieni ir mammas ķepās. Bērniem tika uzdots jautājums, kāds ir viņu mīļākais apskāviens. Bija jāpadomā, kā varētu samīļot astoņkājis, jo viņam roku nav, ir tikai astoņas kājas! Lai to uzzinātu, tika veidots no papīra katram savs astoņkājis. Otrs uzdevums bija uzzīmēt lācīti Duglasu ar draugiem. Skolotājas atzina, ka nodarbība bērniem ļoti patikusi un šo darba metodi varētu turpināt. Paldies skolotājām E. Čirkai un I. Kūkojai par atsaucību un palīdzību, lai nodarbība izdotos!

1. attēls

Bibliotēkas skatlogos tika izlikta arī pirmsskolas bērnu zīmējumu izstāde interpretējot izlasīto grāmatu “Kur ņemt vienu apskāvienu?”

Video nodarbību par labu atzina arī Tilžas vidusskolas 2. un 3. klases.

Maijs

Visu maija mēnesi tika organizēta akcija “Mīļvārdiņi”, kuras laikā bērni varēja veidot darbus par savām māmiņām. Kopā tika iesūtīti 33 darbi, pārsvarā zīmējumi ar klāt pievienotu aprakstu par savu mammu. 1. jūnijā Tilžas pagasta pārvaldniece A. Bērziņa izlozēja 5 darbu autorus, kuru mammas saņēma pārsteiguma balvas no akcijas atbalstītāja [Kafijas draugs](#).

2. attēlā redzama viena no pārsteiguma balvas saņēmējām – Ieva Pauliņa. Pārsteigums bija izdevies, jo dēls Oskars mammai nebija teicis, ka piedalīsies akcijā. Iesūtot savu darbiņu tikai piebilda, ka vēlos sagādāt mammai pārsteigumu. Tas patiešām izdevās!

Jūlijs

13. jūlijā notika pasākums bērniem "Dzīvnieki pasaku pasaulē!" Kopā ar Tilžas vidusskolas pirmsskolas izglītības grupiņas bērniem lasījām grāmatu "Arī mēs varam tā!" Uzzinājām, kā putni gatavojas sacensībām, pārbaudījām, vai viegli būt stārķim un stāvēt uz vienas kājas un mēģinājām atdarināt citus pasakās pieminētos dzīvniekus. Bērniem ļoti patika atdarināt gliemeža rīta rosni un to, kā zirneklis iet mušu medībās. Nodarbības, kurās bērni iepazīst dzīvnieku pasauli caur stāstiem un pasakām, turpināsies arī augustā.

30. jūlijā bibliotēkā notika radošā darbnīca bērniem "Plaukstiņzieda pārsteigums". Bērni no papīra zīmēja, līmēja un veidoja ziedus, kuros iekšā bija pārsteigums - konfektes. Vispirms pie koka irbulīša pielīmēja konfektes. Tad uz krāsaina papīra uzzīmēja savas plaukstas, izgrieza un izveidojot zieda formu pielīmēja apkārt konfektei. Prieks, ka vairāki bērni atnāca ar savām mammām. Bija brīnišķīgs, ģimeni vienojošs kopā darbošanās prieks!

Augusts

23. augustā pasākumu cikla "Dzīvnieki pasaku pasaulē" 2. nodarbība. Nodarbībā uzzinājām, kas jāmāk zaķēniem, lai neviens tos nenoķertu, kā aug sēnes un devāmiēs ziloņu pastaigā. Bērniem ļoti patika atdarināt lāci, kurš darina malku ziemei un to, kā vingroja pingvīni. Nodarbības beigās katrs no bērniem parādīja un iemācīja citiem savu vingrojumu.

3. attēlā redzami pirmsskolas grupas bērni piedaloties nodarbībā.

25. augustā projekta “Bērnu/jauniešu/vecāku žūrijas” lasīšanas eksperti devās iepazīt Balvu novadu. Vispirms apmeklējām Balvu Centrālo bibliotēku, kur bibliotekāre Diāna Krampuža bija sagatavojusi dažādas interesantas spēles, lai pārbaudītu lasītāju zināšanas gan par Latviju, gan grāmatu autoriem un ilustratoriem. Nākamais pieturpunkts bija Balvu novada muzejs. Iepazinām muzeja kolekciju, apgūvām dažādas mūsu senču prasmes un aplūkojām I. Mednieka koka mozaiku darbu izstādi. Tad sekoja brīnišķīgs brauciens pa Balvu ezeru uz plostu “Vilnītis”. Dzīvnieku pasauli iepazīnām saimniecībā - rančo “Ozolmājas”. Bērniem bija iespēja pabarot kazas, aitas un samīļot trusīšus. Ekskursijas noslēgumā apciemojām “Silenieku skolu”, pie īpašnieces L. Morozas-Ušackas. Bērniem notika arī radošā darbnīca, kurā visi kopīgi gatavojām dažādas sviestmaizes. Paldies visiem iestāžu darbiniekiem un apskates objektu īpašniekiem par jauko uzņemšanu! Ekskursija bija izdevusies! Jauka atpūta svaigā gaisā pie dabas!

14. septembrī Tilžas bibliotēkā Dzejas dienu pasākumu apmeklēja Tilžas vidusskolas 4. klase. Mēģinājām saprast, kas kopīgs dzejai ar pasakām, kātojām dzejolim pareizu rindu secību un mēģinājām paši kļūt par dzejniekiem. Tas lieliski izdevās Evelīnai un Mikum ar dzejoli, kuram visi vārdi sākas ar burtu "M"!

16. septembrī uz Dzejas dienu pasākumu bibliotēkā ierodas Tilžas vidusskolas 3. klase. Iepazīstam grāmatu "Zvēri, kurus neviens nav redzējis". Pārrunājam, vai dzejoļos nosauktās zvēriņu īpašības piemīt arī cilvēkiem. Nākošais uzdevums bija katrai komandai izdomāt savu dzīvnieku, kuru neviens nav redzējis. Izrādās, ka mežos dzīvo mellenkaķi, kuri ir zilā krāsā un var lidot. Mazi, pūkaini, lēkājoši pa kokiem zvēriņi ir ķirsānti, bet ūdenī peld īvijas - mazas, runājošas un cilvēkiem nesaredzamas būtnes. Nodarbības noslēgumā visi skolēni izveidoja savas kaķu glezniņas.

22. septembrī bibliotēkā notika divas nodarbības. Uz tām ieradās 7. un 8. klašu skolēni. Ar abām skolēnu klasēm iepazīnām dzejoļu grāmatu "Pavasaris lapsas alā". Dzejoļos tiek stāstīts par Pavasara un Ziemas attiecībām, kas līdzinās bērnu uzvedībai skolā. Dzejoļos atspoguļojas gan kautrīgums un simpātijas, gan savstarpēja konkurence un dažādi pāridarījumi. Grāmatas noslēgumā tiek atrisināts jautājums - vai iespējama draudzība starp neveiksminieci Ziemu un veiksminieku Pavasari. Pēc dzejoļu izlasīšanas veidojās diskusijas par to, vai var vērtēt cilvēku tikai pēc ārējā izskata, kādas īpašības augstu vērtē draugā un ko būtu gatavs darīt drauga labā? Praktiskajos uzdevumos skolēni meklēja tautasdziesmām pazudušās rindiņas, mēģināja atšifrēt ticējumus par Mikeļdienu un sacerēt savus dzejoļus no dotajiem vārdiem.

23. septembrī uz nodarbību bibliotēkā ierodas Tilžas vidusskolas 5. klase. Lasām dzejoļus no grāmatas "Zvēri, kurus neviens nav redzējis". Tā kā dzejoļos dzīvniekiem piemīt dažādas cilvēkiem raksturīgas īpašības, tad sarunās mēģinājām tās atšifrēt. Dzejolī "Divdabietis"

pārrunājām, cik dažādi var būt ārējie apstākļi, kas var ietekmēt mūsu emocijas. Vai ir iespējams, ka vieni un tie paši notikumi visiem cilvēkiem izraisa vienādas emocijas. Praktiskajos darbos katra grupiņa izdomāja savu fantāzijas būtni un kopīgi sacerēja dažādus dzejoļus.

24.09. Uz nodarbību nāk 6. klase. Scenārijs tāds pats kā 5. klasei.

Vairāk attēlu no Dzejas dienu pasākumiem skatāmi Pielikumā Nr. 4

Novembris

Sadarbojoties ar pirmsskolas izglītības grupas skolotājām bibliotēkā tika izlikta izstāde “Mana Latvija – manas mājas!” Izstāde izlikta bibliotēkas skatlogos, kas ļauj to aplūkot arī no ārpusē jebkurā laikā.

Jebkurš apmeklētājs individuāli varēja piedalīties viktorīnā atbildot uz 10 jautājumiem par latviju. Bērni varēja meklēt atbildes enciklopēdijās. Galvenais mērķis viktorīnai bija iemācīties un uzzināt kaut ko jaunu par savu valsti.

Atzīmējot Ziemeļvalstu literatūras nedēļu bērniem bija iespēja izlasīt fragmentu no grāmatas “Mūmamma svin dzimšanas dienu”. Izlasot fragmentu bija jāaizpilda darba lapa ar uzdevumiem. Izmantot iespēju iepazīt Mūmammā sapņus un ilgas izmantoja 10 bērni.

Decembris

7. decembrī notika video nodarbība "Nebēdāties lācēn!" Tilžas vidusskolas pirmsskolas izglītības grupiņas "Ežuki" bērniem. Grāmatā tiek stāstīts par lācēna piedzīvojumiem ar jauno cepurīti. Kā viens no darba uzdevumiem bija izveidot trusīša salvešu turētāju. Bērniem bija arī jāuzzīmē, kādu cepuri vēlētos dāvināt lācēnam Duglasam. Paldies skolotājām Elita Čirka un Ieva Kūkoja par atsaucību un līdzdarbošanos!

Decembrī un janvārī bibliotēkas skatlogos tika izlikta pirmsskolas grupas “Ežuki” darbu izstāde “Ziemassvētki manā pagalmā”.

Katru gadu tiek piedāvāts piedalīties “Bērnu/jauniešu/vecāku” žūrijas projektā. 2021. gadā par grāmatu ekspertiem kļuva 40 lasītāji vecumposmā no 5 – 18 gadiem.

Sadarbības partnerus un vērtējumu sniegšu sadaļā **Sadarbības tīklu raksturojums.**

Kopumā 2021. gads ar dažādiem COVID19 ierobežojumiem ieviesa korekcijas bibliotēkas darbā. Vairāki pasākumi tika organizēti individuāliem apmeklējumiem, kā arī tika izmantota jauna darba forma – video nodarbības.

8. Novadpētniecības darbs

Esošās mapes tika papildinātas ar atrastu informāciju par Tilžas pagastu. Atsevišķi plauktos ir atlasītas grāmatas latgaliešu valodā, “Tāvu zemes kalendāra” eksemplāri un izdevums “Olūts”.

Bibliotēkas mājaslapā ir ievietota informācija un attēli par Tilžas pagasta baznīcām:

<http://bibliotekas.lv/tilza/pages/novadpetnieciba.php>

Apmeklētāji savas zināšanas par Tilžas pagastu var pārbaudīt izpildot divas viktorīnas.

2021. gadā ar novadpētniecību saistītais darbs ir:

< I. Bobrovai sniegta informācija par piemiņas vietām Tilžā, konkrēti, Baltais krusts un Bruža piemiņas akmens.

< Sociālajos tīklos liktas novadpētniecības fotogrāfijas gan par kādreizējiem bibliotēkas pasākumiem, gan lasītāju atnestās vēsturiskās fotogrāfijas.

< Novadpētniecības izstāde 19.02. pirms 160 gadiem (1861) Latgalē atcēla dzimtbūšanu.

Izlikta literatūra, kas apraksta šo vēstures posmu.

< No iedzīvotāju atnestajām ieskenētajām fotogrāfijām izveidota prezentācija par Tilžas ev.lut. baznīcu.

< Janvāris – marts tiek aptaujāti iedzīvotāji par Tilžas fotogrāfiem un ziņas nosūtītas I. Pličam.

< 18. novembrī apmeklēts grāmatas “Latgales fotogrāfi” atvēršanas pasākums Preiļos. No I. Pliča Tilžas bibliotēkai šī grāmata tiek kā dāvinājums.

No iedzīvotājiem saņemtās fotogrāfijas tiek skenētas un sakārtotas uz datora mapēs.

9. Projekti

2021. gadā Tilžas bibliotēkā deviņpadsmito gadu tiek īstenota VKKF mērķprogrammas “Lasīšanas veicināšana” apakšprogramma “Bērnu žūrija”. No LNB tika saņemtas 19 grāmatas par kopējo summu 153,23,21 EUR, kas bija labs atbalsts grāmatu kolekcijai.

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts, īss kopsavilkums	Atbalstīts neatbalstīts
Bērnu žūrija 2021	VKKF		Nepieciešamā literatūra, lai piedalītos projektā "Bērnu žūrija"	Atbalstīts, saņemtas 19 grāmatas.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Informācija par bibliotēkas aktivitātēm ir tā, kas nodrošina bibliotēkas atpazīstamību un piesaista apmeklētājus. Lai informētu par bibliotēkā notiekošajiem pasākumiem, tiek veidotas un izliktas afišas uz pagasta ziņojumu dēļa. Jaunākā informācija regulāri tiek papildināta bibliotēkas mājaslapā www.bibliotekas.lv/tilza/ un sociālajos tīklos Facebook.com un instagram. Par bezmaksas interneta pieejamību informē uzraksts pie bibliotēkas durvīm. Bibliotēkas tēls tiek veidots arī ar vizuālā noformējuma palīdzību, tas ir, ar noformējumu logos, mājīgu vidi telpās, atbilstošu iekārtojumu svētku reizēs.

Par bibliotēkā notiekošajām aktualitātēm un pasākumiem informācija tiek nosūtīta Ziemeļlatgales laikrakstam „Vaduguns”, konkrēti žurnālistēm Z. Loginai un A. Sockai. Informācija tiek sniegta arī “Balvu Novada Ziņām”.

2021. gadā publicētie raksti par bibliotēkā notiekošajām aktivitātēm:

Pugača I. Tilzā griežas “dzejas dienu virpulī”.-“Vaduguns”, Nr.75, 2021.g. 01. oktobris, 5. lpp.

Pugača I. Ekskursija grāmatu lasītājiem.-“Vaduguns”, Nr.68, 2021.g. 07. septembris, 6. lpp.

Pugača I. Atdarina putnus un veido ziedus.-“Vaduguns”, Nr.60, 2021.g. 10. augusts, 7. lpp.

Pugača I. Kā draugus apskauj astonekājais?- “Vaduguns”, Nr. 22, 2021.g. 19. marts, 11. lpp.

Bibliotēkas informācija tīmeklī

2020. gadā ir notikušas dažas izmaiņas. Bibliotēkas mājaslapa ir uzlabota, kā arī, vairs netika ievietota informācija Latvijas Bibliotēku portāla mājaslapā. Informāciju par Tilzas bibliotēku varēja atrast mājaslapās:

<http://bibliotekas.lv/tilza/pages/norises>.

<http://tilzasvsk.mozello.com/jaunumi/params/post/3725479/dzejas-dienu-virpuli>

Par notiekošo Tilžas bibliotēkā var izlasīt sociālajos tīklos:

https://www.facebook.com/Til%C5%BEas-pagasta-bibliot%C4%93ka-338908496571880/?ref=pages_you_manage

<https://www.instagram.com/tilzasbiblioteka/>

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

2021.gadā dažādie COVID-19 ierobežojumi ieviesa daudzas korekcijas ierastajā bibliotēkas dzīvē. Galvenā bibliotēkas krājuma popularizēšanas forma joprojām ir literatūras un tematiskās izstādes. Izstādes tika izliktas bibliotēkas skatlogos, ko ērti varēja apskatīt jebkurā dienas laikā. Izstādes tika ieliktas arī bibliotēkas sociālajos tīklos, līdz ar to, tās varēja aplūkot jebkurš lapas apmeklētājs. Par interesantāko izstādi apmeklētāji atzina Ivetas Bombānes pašdarināto rotaļlietu izstādi.

Apmeklētājiem bija iespēja ne vien apmeklēt izstādes, bet arī piedalīties citās aktivitātēs. Piemēram:

- ✓ erudīcijas spēle “Gada monēta 2020”;
- ✓ viktorīna par Latviju;
- ✓ radošā darbnīca “Plaukstiņzieda pārsteigums”;
- ✓ radošā darbnīca “Apsveikuma kartiņas – pašu rokām veidotas”;
- ✓ labdarības akcija. Labdarības akcijai "Sasildi mazās pēdas" tika noadītas 34 vilnas zeķītes! Paldies Tilžas rokdarbniecēm A. Zelčai, A. Sisojevai, Līgai Gustei, Lucijai Gustei, O. Avotiņai un S. Avotiņai par brīnišķīgajiem darbiem! Labdarības akciju organizēja Ziemeļlatgales sieviešu biedrība IEVA.

Katru gadu tiek apkopots lasītāju TOP 10, kas izlasījuši visvairāk grāmatas. Tiek veidots TOP 5 ar lasītākajām grāmatām 2021. gadā. Informācija tiek ievietota bibliotēkas sociālajos tīklos. 2021. gadā bibliotēkas mājaslapa tika apmeklēta 1060 reizes. No sociālajiem tīkliem populārākais ir www.facebook.com. Šajā vietnē tika ievietoti 78 ieraksti: 30 galerijas, 8 video un 40 izglītojoša, informatīva rakstura attēli. Ņemot vērā skatījumu skaitu, lapas apmeklētājiem lielāku uzmanību ir piesaistījušas sekojošas galerijas: 4645 skatījumi ar tilžēnietes Līgas Čirkas interviju žurnālā “Privātā dzīve”, 1591 skatījumi virtuālajai izstādei “Ivetas Bombānes pašdarinātās rotaļlietas” un 1069 skatījumi pasākuma “Dzīvnieki pasaku pasaulē” galerijai. Bibliotēkas sociālajam tīklam facebook.com seko 217 sekotāji. Kā liecina skatījumu skaits, tad informācija par bibliotēkā notiekošo nonāk vairāku cilvēku redzeslokā. Prieks par atgriezenisko saiti no skatītājiem, jo saņemti 10 komentāri zem izliktās informācijas.

Instagram.com vietnē ir ievietoti 42 ieraksti: 36 attēlu galerijas un informējošas afišas, un 6 video. Bibliotēkas profilam ir 235 sekotāji, kas ir par 78 sekotājiem vairāk nekā 2020. gadā.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Vairāku gadu garumā ir izveidojusies laba sadarbība ar vairāku iestāžu darbiniekiem. Līdz ar to, ir vieglāk strādāt un organizēt dažādas nodarbības.

Sadarbība vairāku gadu garumā ir izveidojusies ar **Tilžas vidusskolas pirmsskolas izglītības grupas** audzinātājām I. Kūkoju un E. Čirku. Izstāžu veidošana, Bērnu žūrijas grāmatu lasīšana, anketu aizpildīšana. Aktīvi tiek izmantotas piedāvātās video nodarbības.

Aktīvi iesaistās dažādu pasākumu apmeklēšanā un organizēšanā **Tilžas vidusskolas** skolotājas, konkrēti, skolotāja I. Pujate un M. Timoškāne.

Finansiāls atbalsts tiek saņemts no **Tilžas pagasta pārvaldes vadītājas A. Bērziņas**. Piem. „Bērnu žūrijas” bezmaksas ekskursija tika organizēta no pagasta pārvaldes budžeta.

Lai informētu sabiedrību par bibliotēkā notiekošo, sadarbojos ar laikrakstiem „Vaduguns”, konkrēti, **žurnālisti Z. Loginu un „Balvu Novada Ziņas”**. .

Novadpētniecības materiālu vākšanā un apkopošanā liels paldies ir **I. Pličam**.

Metodiskā konsultācija, SBA, dažādi semināri tiek saņemti **Balvu Centrālās bibliotēkas un novada pagastu bibliotēkām**.

Nozīmīgs atbalsts bija no veikala Kafijas draugs. Pārsteiguma balvas konkursa “Mīļstāstiņi” dalībniekiem.

Tilžas bibliotēkas vadītāja I. Pugača

11.01.2021.

Pielikums Nr.1

“Tilžas pagasta bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizācijas politika 2017. - 2021.gadam”

LATVIJAS REPUBLIKA
BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA
BALVU CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

12.13
Tilžas pagasta bibliotēka

KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS KONCEPCIJA

2018.g.

Glabāšanas termiņš: **līdz nomaīnai**

Bibliotēkas krājuma veidošanas mērķis un uzdevumi

Tilžas pagasta bibliotēka ir vietējās nozīmes bibliotēka. Bibliotēka uzkrāj un sistematizē universāla vai specifiska rakstura iespieddarbus un cita veida dokumentus, kas apmierina bibliotēkas lietotāju pieprasījumu pēc iespieddarbiem un cita veida dokumentiem. Bibliotēka nodrošina bibliotēku pakalpojumus tās lietotājiem to dzīvesvietas, darba, mācību un atpūtas vietas tiešā tuvumā.

Bibliotēka savā darbībā un krājuma veidošanā ievēro "Bibliotēku likumu", MK noteikumus Nr. 317 "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi", MK noteikumus Nr. 355 "Vietējās nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi", citus MK noteikumus par publiskajām bibliotēkām, kā arī Balvu centrālās bibliotēkās izstrādāto Nolikumu un Bibliotēkas lietošanas noteikumus.

Bibliotēkas krājuma veidošanā tiek izmantota Conspectus metode, kur krājumu izvērtē pēc nozaru principa un komplektē pa attiecīgajiem līmeņiem.

Bibliotēkas krājumu veido un pārziņa bibliotēkas vadītāja.

Bibliotēkas krājums sastāv no grāmatām, seriālizdevumiem, audiovizuālajiem, nošu, kartogrāfiskajiem materiāliem, elektroniskajiem izdevumiem, periodiskajiem izdevumiem un pārējiem dokumentiem. Bibliotēkā bezmaksas pieejamas divas datu bāzes: Letonika un Lursoft Laikrakstu bibliotēka.

Bibliotēkas krājuma veidošanas mērķis ir nodrošināt bibliotēkas apmeklētājus ar vispusīgu informāciju dažādām vecuma grupām.

Bibliotēkas krājuma veidošanas uzdevumi:

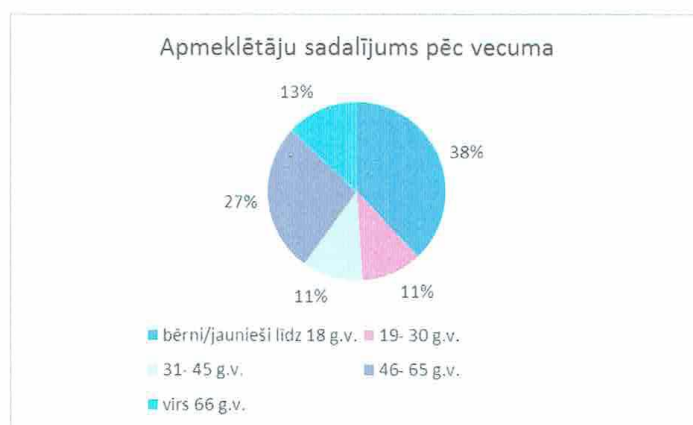
- nodrošināt visiem bibliotēkas apmeklētājiem neierobežotu pieprasītās literatūras saņemšanu gan izsniegšanai uz mājām, gan lasītavā;
- veidot krājumu atbilstoši dažādām vecuma grupām, pievēršot īpašu uzmanību bērnu un jauniešu interesēm.

Bibliotēkas krājumu veido:

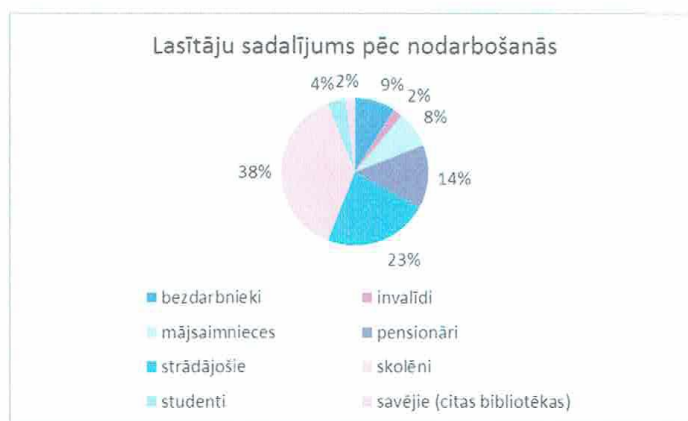
- pirkumi,
- dāvinājumi,
- bezatlīdzībā nodoti,
- projektu realizācijas rezultātā papildināts krājums.

Mērķauditorija

Veidojot bibliotēkas krājumu tiek ņemti vērā potenciālie bibliotēkas apmeklētāji. Bibliotēkas apmeklētāji ir Tilžas pagasta teritorijā dzīvojošie iedzīvotāji, kā arī kaimiņu pagastos dzīvojošie. Bibliotēkas apmeklētāji ir dažāda vecuma cilvēki. Pagasta teritorijā dzīvo strādājošie, pensionāri, bezdarbnieki, mājsaimnieces, cilvēki ar īpašām vajadzībām, bibliotēku apmeklē arī studenti. Bibliotēkas apmeklētāji ir Tilžas vidusskolas un Tilžas internātpamatskolas skolēni, kā arī pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņi. Bibliotēkas apmeklētāji uz 31.12.2017. ir 333, no tiem 127 bērni un jaunieši līdz 18. gadiem. Lasītāju sadalījums pēc vecuma uz 31.12.2017. redzams diagrammā.

Lasītāju sadalījums pēc nodarbošanās uz 31.12.2017.

Bibliotēkas krājuma veidošanas kritēriji

Bibliotēkas krājumus tiek komplektēts:

- daiļliteratūra,
- nozaru literatūra,
- uzzīņu literatūra,
- periodiskie izdevumi.

Daiļliteratūras komplektēšanas galvenie kritēriji ir:

- oriģinālliteratūra
- ārzemju autoru darbi,
- saturs
- lasītāju pieprasījums,
- cena.

Daiļliteratūru komplektē atsevišķi bērniem/jauniešiem un pieaugušajiem lasītājiem. Jaunieguvumus bērniem/jauniešiem plāno vismaz 30% no kopējā pirkta daiļliteratūras grāmatu skaita.

Nozaru literatūras komplektēšanas galvenie kritēriji:

- dažādu nozaru daudzveidība,
- lasītāju pieprasījums
- cena.

Uzzīņu literatūras komplektēšanas galvenie kritēriji:

- atbilstība aktuālai mūsdienīgai informācijai,
- dažādība,
- cena.

Periodisko izdevumu komplektēšanas galvenie kritēriji:

- dažādība,
- lasītāju pieprasījums,
- cena.

Bērnu literatūras komplektēšanas galvenie kritēriji:

- oriģinālliteratūra,
- izdevuma izskats- krāsaini un mūsdienīgi noformēti,
- saturs veicina bērnu/jauniešu izaugsmi un izziņas procesu,
- saistība ar krājumu,
- cena.

Elektronisko resursu komplektēšanas galvenie kritēriji:

- pieprasījums,
- saturs,
- pieejamība citā kultūras iestādē,
- cena.

Audiovizuālo materiālu komplektēšanas galvenie kritēriji:

- pieprasījums,
- dokumenta attēlojuma kvalitāte,
- cena.

Bibliotēkas krājums paredzēts lasītājiem izsniegšanai uz mājām. Lasītavas krājums, kas sastāv no preses un laikrakstiem, paredzēts gan lasīšanai uz vietas, gan izsniegšanai uz mājām.

Bibliotēkas krājums tiek komplektēts pamatā latviešu valodā, jo nav pieprasījuma pēc grāmatām krievu un citās svešvalodās.

Bibliotēkas krājums tiek komplektēts vienā eksemplārā, izņēmuma gadījumos vairākos eksemplāros (ja liels pieprasījums pēc grāmatas).

Bibliotēka nekomplektē mācību literatūru, sliktas materiālu kvalitātes izdevumus, dokumentus ar pretvalstisku, rasu naidu kurinošu un pornogrāfisku saturu.

Daiļliteratūra tiek pirktā grāmatu izdevniecību veikalos un no piegādātājiem - Zvaigzne ABC, L grāmata, Virja.

Preses izdevumi tiek abonēti Latvijas pastā elektroniskajā abonēšanas sistēmā.

Dāvinājumu politika

Bibliotēka pieņem dāvinājumus latviešu un ārzemju autoru darbus latviešu valodā. Dāvinājumos pieņem daiļliteratūru un grāmatas bērniem/jauniešiem ne vecākas par 10 gadiem, teicami saglabātas, ar vērtīgu saturu, lasītāju pieprasītas un var aizvietot esošās fiziski nolietotās grāmatas. Grāmata ar vēsturisku, novadpētniecisku saturu tiek vērtēta individuāli un var būt vecāka par 10 gadiem.

Norakstīšanas politika

Katru gadu tiek izvērtēts bibliotēkas krājuma stāvoklis un atlasīti materiāli norakstīšanai. Izdevumi norakstīšanai tiek atlasīti pēc kritērijiem:

- novecojuši pēc satura,
- liekie dubleti,
- fiziski nolietoti izdevumi, kurus vairs nevar salabot,
- bojāti stihisku nelaimju rezultātā,
- lietotāju nozaudēti.

Izdevumus norakstīšanai atlasa bibliotēkas vadītāja. Tiek sastādīts norakstīšanas akts, kuru pārbauda krājuma norakstīšanas komisija un paraksta aktu. Aktu apstiprina Balvu CB direktore. Pēc tam norakstītie izdevumi tiek izslēgti no individuālās uzskaites grāmatām.

Žurnāli tiek glabāti 4 gadus, avīžu komplekti - 3 gadus, izņemot Tilžas pagasta informatīvi izdevumu "Tilžas ziņas", ko glabā pastāvīgi novadpētniecībai.

Bibliotēkas krājuma raksturojums pēc Conspectus metodes

Pēc Conspectus metodes pastāv 5 fonda dziļuma līmeņi:

- 1- minimāls informācijas līmenis,
- 2- pamatinformācijas līmenis,
- 3- studiju līmenis,
- 4- pētniecības līmenis,
- 5- visaptverošs līmenis.

Tilžas pagasta bibliotēkas krājums ir novērtēts ar pirmajiem trīs līmeņiem, kas nozīmē:

1 – minimāls informācijas līmenis (ierobežots monogrāfiju krājums, nodrošina nelielu, vispārēju informāciju par nozari),

2 – pamatinformācijas līmenis (ar šo informācijas līmeni raksturo fondus, kas kalpo, lai iepazītu un definētu noteiktu nozari un uzrādītu informācijas daudzveidību, kas pieejama citur. Tiek nodrošinātas lietotāju informācijas vajadzības atbilstoši koledžu līmenim),

3 –studiju līmenis (informāciju par nozari sniedz sistemātiskā veidā. Koledžu un bakalaura studiju līmenis. Plašs monogrāfiju klāsts, autorizētas datubāzes).

Krājuma iedalījums pa līmeņiem, valodām, informācijas nesējiem

Apzīmējumi:

Valodas:

- L- latviešu valoda
- S- svešvaloda

Informācijas nesēji:

- G- grāmatas
- AG- audiogrāmatas
- Z- žurnāli
- DB- datu bāzes
- DVD- diski
- IR- interneta resursi

Nodaļa	Dziļuma līmenis	Valoda	Informācijas nesējs	Piezīmes
01 Bibliogrāfija	1	L	G, IR	
03 Vispārīgie uzzīņu izdevumi	2	L	G, IR	
1 Filozofija. Psiholoģija. Loģika. Ētika.	2	L	G, IR	
2 Reliģija	1	L	G, IR	
3 Sociālās zinātnes	1	L	G, IR	
5 Matemātika. Dabas zinātnes.	1	L	G	
57 Bioloģijas zinātnes	1	L	G, Z	
61 Medicīna	2	L	G, Z	

62 Inženierzinības	1	L	G	
63 Lauksaimniecība. Mežsaimniecība.	1	L	G	
64 Mājturība. Mājsaimniecība. Komunālā saimniecība.	1	L	G, Z	
69 Celtniecība. Būvmateriāli. Būvdarbi.	1	L	G	
7 Māksla	1	L	G	
81 Valodniecība	2	L	G	
82 Literatūrzinātne	2	L	G, DB, Z	
91 Ģeogrāfija	2	L	G, DB, IR	
947.43 Latvijas vēsture	2	L	G, DB	
Latviešu daiļliteratūra	3	L	G, AG, DB	
Ārzemju daiļliteratūra	3	L, S	G, AG	
Literatūra pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem	3	L	G, DVD, Z	galda spēles
Literatūra vidējā vecuma bērniem	3	L	G, DVD, Z	galda spēles
Literatūra jauniešiem	3	L	G, DVD, Z	galda spēles

Krājuma attīstības politikas ieviešana un novērtējums

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika ir sabalansēta un mērķēta uz to, lai bibliotēkas fonds saglabātu savu daudzveidīgumu un kvalitāti. Bibliotēkas apmeklētāji var saņemt jaunāko literatūru, izmantot bezmaksas datubāzes un citus dokumentus. Bibliotēkas krājumā esošie seriālizdevumi nodrošina dažādu informatīvo un interešu pieprasījumu. Bibliotēkas krājums ir izveidots pārskatāms un tā fiziskā kvalitāte ir laba.

Tilžas pagasta bibliotēkas vadītāja

Ilze Pugača
05.04.2018.

Pielikums Nr. 2

Dāvinājumos un bezatlīdzībā nodoto piegādātāju saraksts.

Piegādātājs	Eksemplāri	Summa
Latvijas Nacionālā bibliotēka	50	€ 425.50
Individuālie dāvinātāji	12	€ 82.90
Biedrība "Ascendum"	2	€ 22.46
LNB Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija	11	€ 97.21
Biedrība "Centrs Marta"	1	€ 16.22
Apgāds "Mantojums"	1	€ 6.66
Biedrība ICOMOS Latvija	1	€ 6.80
Lato Lapsa, žurnālists, autors	1	€ 9.64
Ministru Kabineta komisija	1	€ 8.30
Francijas Ārlietu ministrija	1	€ 5.95
Tiešās pārvaldes iestāde "Latvijas Institūts"	1	€ 5.60
Latviešu valodas aģentūra	2	€ 38.92
Latvijas Bībeles biedrība	2	€ 15.00
Izdevniecība "Sava grāmata"	1	€ 7.50
KOPĀ:	87	€ 749,01

Mēnesis	Izstādes
Janvāris	1. “Ziemassvētki manā ģimenē!” Tilžas PII bērnu zīmējumu izstāde 2. Jauniešiem Ievai Melngalvei – 40 (1981) 3. Izcilās latviešu aktrises Astrīdas Kairišas piemiņai...
Februāris	Bērniem 1. Bērnu grāmatu autoram Jurim Zvirgzdiņam – 80 (1941) 2. 2021. gada dzīvnīeks – zaķis! Izlikta grāmata, kurā ir dažādi zaķu piedzīvojumi. 3. Jauno grāmatu nedēļa bērniem 4. Jauno grāmatu nedēļa pieaugušajiem Novadpētniecība 19.02. pirms 160 gadiem (1861) Latgalē atcēla dzimtbūšanu.
Marts	Literatūras izstāde: Aktierim Jānim Paukštello – 70 (1951) Bērniem: “Izlasi man pasaciņu!” Izlikta latviešu tautas pasaku grāmata. 3.03. - 9.04. Ivetas Bombānes adītu mīksto rotaļlietu izstāde Pirmsskolas grupiņas bērnu zīmējumu izstāde. Pēc grāmatas “Kur ņemt vienu apkampieni?” motīviem.
Jūnijs	1. Rakstniecei Dagnijai Zigmonteī - 90 (1931-1997) 2. „Labvakari, Jāņa māte, Vai tu mūsu gaidījusi? Jāņa bērni sanākuši, No maliņu maliņām.” / Līgo, Jāņi, tradīcijas, sieru receptes.../ 3. „Klāt Bērnu/jauniešu/vecāku žūrija” /izlikta žūrijas grāmata, sāka lasīšanas ekspertu piesaistīšana// 4. „Lasīsim grāmatas vasarā!” /salikta grāmata no skolas ieteicamās literatūras saraksta/

	5. Jaunāko bērnu grāmatu izstāde Jaunās grāmatas pieaugušajiem
Jūlijs	„Gadi ir gadi, un ar to arī jādzīvo. Ir jāpieņem, ka dvēseles māja ar gadiem nolietojas.” Rakstniecei, žurnālistei Monikai Zīlei – 80 (1941) “Lasīsim vasarā!” Izliktas grāmatas no skolas ieteicamās literatūras sarakstiem. “Vislabākās zāles ir smieklī.” /Anekdotas, komiksi, karikatūras/ Lasi un vērtē! Bērnu/jauniešu/vecāku žūrijas –projekts ir sācies!
Augusts	Dzejniekam, tulkotājam Jurim Kronbergam – 75 (1946-2020) Jauno grāmatu dienas pieaugušajiem Jauno grāmatu dienas bērniem Lasīsim vasarā! Bērnu/jauniešu/vecāku žūrijas grāmatu kolekcija
Septembris	„Galvenais dzīvē – tauta un tās liktenis” Dzejnieks Andrejam Pumpuram - 180 (1841-1902) Paldies, es stāvēšu kājās pie apsēm un eglēm šīm. Es esmu pārnācis mājās zem naksnīgām debesīm. Dzejniekam, atdzejotājam, literatūrkritiķim Knutam Skujeniekam - 85 Kinorežisoram, scenāristam, aktierim, gleznotājam Jānim Streičam - 85 Literatūras izstāde “Bērnu/Jauniešu/Vecāku žūrija - 2021”
Novembris	Literatūras izstādes 1. “Jāraksta ar dvēseli!” <i>Rakstniecei Dainai Avotiņai – 95</i> (1926) 2. Svēts mantojums šī zeme mūsu tautai, Un svētīts tas, kas drošs par viņu krīt, Lai mūžu mūžos zelt un plaukt Dievs ļauj tai Un saulei liek pār mūsu druvām līt. Leonīds Breikšs <i>18. Novembris - Latvijas Republikas proklamēšanas diena</i> (1918) 3. Bērnu zīmējumu izstāde “Mana Latvija-manas mājas!” 4. Ziemeļvalstu nedēļa “Sapņi un ilgas”.
Decembris	9.11. – 20.12. Advente – laiks mieram, klusumam un

	<i>pārdomām</i> Materiāli par Adventa laiku 10.12. – 03.01. „Pasakaini sniegi snieg...” Ziemassvētku, Jaungada tradīcijas u.c. Bērnu zīmējumu izstāde, darbi par ziemas tematiku. 01. – 06.12. Jauno grāmatu nedēļa bērniem Jauno grāmatu nedēļa pieaugušie
--	--

Pielikums Nr 4

“Dzejas dienu virpulī” kopā ar Tilžas vidusskolas skolēniem.

3. klase

4. klase

5. klase

6. klase

7. klase

8. klase

